

ЦИЈЕНА:

за Црну Гору на годину 10 перп., на по год.
5 перп.; ван земље 15 франака у злату.за Црну Гору број 10 пара
за Стране Земље број 20 параЛИСТ ИЗЛАЗИ
УТОРНИКОМ И ПЕТКОМ

ВЈЕСНИК

АДРЕСА:

„Вјесник“ Цетиње, (Црна Гора)

ADRESSE:

„Viesnik“ Cettigné (Monténégro)

Рукописе ваља слати Уредништву „Вјесника“
а претплату и огласе Администрацији
Огласи се наплатују по погодби

Г. ОБЛАСНОМ УПРАВИТЕЉУ ЗЕНОВИЋУ — Будва

Најпријатније сам био ганут, кад примих ваш телеграм, којим Ми јависте прерадосну вијест, да се је барјак Црне Горе залеприо на древно будванском граду Мојих предака. У томе срећном часу Мојега живота Моје се очи уздигле према небу са изразом неизмјерне захвалности Творцу, који ми досуди да дочекам остварење сна Моје младости: ове велике дане српског ослобођења.

Нека би црногорски барјак на будванском граду на сва времена био симбол јединства и љубави Црне Горе и Боке и вјесник срећнијег живота нашега племена на Обалама Сињег Мора! Топло захваљујем вама, предсједнику Општине г. Срзентићу и целокупном дичном будванском грађанству на изјавама вјерности и оданости Мени и Мојем Дому, који смо с вама спојени традиционалним везама истих мисли и истих родољубивих осјећања.

Цетиње, 4. августа 1914.

НИКОЛА

ЊЕГОВОМ ВЕЛИЧАНСТВУ КРАЉУ — ЦЕТИЊЕ

На древно град Ваших предака, уз свечану манифестацију и брујање звона обију хришћанских цркава, подигнута је Ваша застава. У граду трају непрекидне патриотске манифестације уз усклике Краљу Ослободиоцу и Његову Дому.

Будва, 3. августа

Зеновић.

ЊЕГОВОМ ВЕЛИЧАНСТВУ КРАЉУ — ЦЕТИЊЕ

У овом свечаном и историјском часу, кад се над градом Будвом попела Ваша дична застава, мила наша тробојница, окупљени народ одушевљено и прожет срећом над срећама подноси Вашем Величанству непоколебivu приврженост и синовљу љубав и оданост, а све то са најтоплијим жељама за срећу и напредак свега Српства, те у то име једнодушно и из дубине учињеног срца кличемо: да живи Ваше Величанство, наш љубљени Господар!

Будва, 3. августа.

У име Народа Предсједник Општине,

Срзентић.

ЊЕГОВОМ ВЕЛИЧАНСТВУ КРАЉУ ГОСПОДАРУ НИКОЛИ I — ЦЕТИЊЕ

Овај час повела се над Вашим градом Будвом Ваша дична застава, коју је окупљени народ, старо и младо, мушко и женско, једодушевљено поздравно урнебесним клицањем Вашем Величанству. Предсједник општине у име народа дао је у патриотском говору израза весељу и задовољству.

Будва, 3. августа 1914. г.

Управитељ

Зеновић.

NACIONALNA
BIBLIOTEKA
SRPSKE
CRNE GORE
BURDE
CRNOJEVIC

Вилусе, 3. августа. Пошто је била прекрштена веза између Битећа и Автовца, упућене су три чете да попомогу с лијевог крила трупе, које ојеришу наспрам Гацка. Наше чете, потпомогнуте једном добровољачком четом, која дјелује у непријатељској позадини, наишле су јуче на Кобиљој Глави на јак противнички отпор и ступиле у борбу. Противник је потиснут јуришем и наши су га растројеног гонили до Гатачког Поља. Послије ујорног боја наши губитци износе 70 мртвих и рањених, а противник је оставио 200 мртвих и рањених на бојном пољу. Исто тако непријатељ је покушао напад са великом снагом, потпомогнут јаком артиљеријском и митраљешком ватром, на Прегарину Греду, али су наше трупе јуначки одбиле непријатеља и приморале га на одступање. Осим тога јуче цео дан противник је покушавао, уз помоћ артиљеријске ватре са утврђења, да потисне наше предстраже на Бијелој Гори. Уојште противник туче топовима са утврђења долаже око Бијеле Горе, Граховца, Орла и Курљаја, али откад је Дврски потпао под ватру наше ојсадне артиљерије, постао је много ћутљивији. Свакодневно прелазе нашу границу трупе Херцеговаца тражећи оружје и појачавајући наше добровољачке чете. Аустријанци у Херцеговини појалили су сва српска погранична села осим оних која штити наша војска. — Нарочити извјештај.

Кук, 4. августа. Јуче по подне летјела су два аустријска аероплана изнад наших положаја. Бацали су бомбе, напуњене мелинитом. Бомбе нијесу ни експлодирале. — Нарочити извјештај.

Ниш, 3. августа. Француска влада изјавила је прекјуче аустро-угарској влади, да објавом рата Србији, узимајући прва иницијативу за непријатељства у Европи без икаква изазивања од стране владе француске републике, Аустро-Угарска створила је ратно стање са Француском. Како је по том Њемачка објавила рат Русији и Француској, а Аустрија послала своју војску на њемачку границу директно угрожавајући Француској, то је француска влада принуђена изјавити, да те пријетње неће трпјети и да ће предузети све мјере да одговори на те акте и те пријетње аустро-угарске владе. Пошто амбасадор Француске није више у Бечу, а амбасадор Аустро-Угарске је напустио Париз, то је Сер Едвард Греј учинио ово саопштење аустро-угарском амбасадору у Лондону, и придружујући се

у име Велике Британије, изјавио, да ратно стање између Велике Британије и Аустро-Угарске почиње прекјуче од поноћи.

Ниш, 3. августа. Њ. Царско Вис. Велики Књаз Николај Николајевић, главни командант царске руске војске, изјавио је краљевском српском посланству у Петрограду, преко изасланика Врховног Штаба, генерала Јањушевића своје најискреније поздраве краљу српској војсци, изјављујући при томе своје надање и увјерење, да ће Србија са осталим својим савезницима истрајати у борби до краја. Велики Књаз се радује што се нарочито Србија са својом храбром војском налази у том савезу који има ријешити судбу европску и саопштава славној српској војсци, да је *неповратна одлука Русије неврати мач у корице док год Аустро-Угарска не буде потпуно савладана да не може више сметати мирном развоју Словенства.*

Крагујевац, 3. августа. Противник је заузео Шабач, али није излазио из вароши. На осталом фронту воде се мјестимице пјешадијске и артиљеријске борбе у којима наша артиљерија без велике муке са мало метака ућуткава противникове батерије. Једна наша батерија јуче је бомбардовала мађарску варош Базијаш на Дунаву и порушила неколико зграда на тамошњој жељезничкој станици.

Брисел, 3. августа. Главни штаб белгијске војске јавља да је била битка код Мезијеа сјеверо-источно од Вердена. Нијемци су били одбијени са знатним губитцима. Француска артиљерија демонтирала је цијелу једну њемачку батерију. Французи су запленили три митраљеза, два кара муниције и једну њемачку коњичку заставу. Нијемци су имали великих губитака. Због својих рђавих позиција, Нијемци се уклањају у својим логорима. Њихова коњица врши извиђање и избјегава борбу.

У Холандији је прокламовано ратно стање.

Белгијанци су поново заузели више важних тачака, нарочито Лефл.

Петроград, 3. августа. Јављају из Брисла: Јуче у вече била је велика и огорчена борба. Нијемци су били поражени и ударили су у повлачење. Оставили су Белијанцима богат ратни плијен и напустили своје мртве и рањене. Ова побједа онемогућава Нијемцима да изврше напад препадом. Лијеж се још увијек држи. Њемачке су трупе деморалисане јуначким отпором вароши Лијежа и неуспјехом њемачке војске. На више тачака Французи су нанијели Нијемцима крвав пораз. Једна француска батерија потпуно је уништила двадесет први њемачки драгонски пук.

Адмиралитет енглески дао је наређење да се отпочну непријатељства и према Аустро-Угарској (ово је јуче потврдио битком код Будве. Ур.)

Петроград, 3. августа. Главни Генералштаб саопштава следеће: За вријеме борбе код Сокала руска коњица је одагнала са позиција аустријски пети пук копљаника, трећи пук хусара, један дио петнајестог пука драгона и два баталиона петого пјешадијског пука, који се бјеху утврдили. Војска ландштурна, која је бранила сокалску шему, побјегла је и не чекајући резултате битке. Наши гоне непријатеља. Једна половина ескадрона једнаестог њемачког пука копљаника потпуно је уништена. Враћајући се у Зборац и Сињаговку, руска коњица је изненадно наишла на шест аустријских

чета и два ескадрона. *Руска коњица извршила је јуриш и растјерала непријатеља. Руска артиљерија нанијела је големе штете непријатељу.*

Петроград, 3. августа. Муслимани и Јевреји у Тифлису, послуже службе у мошеји и синогози, организовали су патриотску процесују до палате вице-краља. *Све народности на Кавказу манифестују дирљиво јединство у жељама за побједу заједничке отаџбине.*

Петроград, 3. августа. Узвишени Врховни Командант војске издао је наредбу, да се цијелој активној војсци и свему становништву стави до знања да Русија улази у рат због изазивања заједничког непријатеља свију Словена. Пољаци из Русије и они из Њемачке и Аустрије, који буду показали своју лојалност према словенској ствари, уживаће нарочиту заштиту од стране руске војске и руске владе у погледу њихове личне и материјалне сигурности. Свака повреда личних и материјалних права Пољака, који нијесу примили непријатељске акте према Русији, биће кажњена са свом строгишћу закона који важе за вријеме рата.

Рим, 3. августа. Из Берлина јављају: Енглези бомбардују порат Дарел Салем у њемачкој источној Африци. Уништили су тамошњу радиотелеграфску станицу. — Нарочити извјештај.

Париз, 3. августа. По извјештајима из Лондона, Јапан је објавио рат Њемачкој. „Тан“ прима из Петрограда, да су Руси разбили четири пука пјешадије и коњице аустријске на Дњестру. — Нарочити извјештај.

Петроград, 3. августа. Руска коњица продрла је у аустријску границу и заузела варош Сокал. — Нарочити извјештај.

Париз, 3. августа. Лист „Ексцелзиор“ прима из Брисла, да је лијево крило белгијско жестоко напало и заобишло десно крило њемачко, које се морало повући послје очајне борбе. Врди се непрекидна борба око Милхаузена. Француски листови тврде, да ће флота француска и енглеска из Средоземног Мора приморати аустријску флоту да се затвори у портovima и тиме ослободити црногорску обалу од блокаде.

Енглески генерал Френч стигао је у Париз, посјетио Поенкареа и Вивијаниа. Из Париза ће поћи у главни логор француски. — Нарочити извјештај.

Петроград, 3. августа. Генералисимус Велики Књаз Николај Николајевић упутио је Пољацима следећи позив: „Пољаци! Куцнуо је час кад се свети сан ваших очева и предака може остварити. Назад вјека и по тијело живе Пољске било је распарчано на комаде, али њена душа није умрла него живљаше у нади да ће доћи час васкрснућа и братског измирења са великом Русијом. Руска војска вам доноси свечану вијест тога измирења, којим се бришу границе које су раздјеливале на комаде пољски народ, који ће се сјединити под скиптром Царевим у својој вјери, језику и аутономији. Велика Русија излази вам у сусрет с отвореним срцем и пруженом братском руком, она је убијеђена, да мач, који је непријатеља ударио код Гринвалда, није још зарђао. С обала Тихог Океана до Балтичког Мора руске армије сада наступају. Зора новог живота почиње за вас и нека се у тој зори засија крст, симбол патње и васкрса народа!“

Крагујевац, 4. августа. Стање на ратишту 31. јула по подне било је овако: Код Вишеграда наше трупе држе Суху Гору, а југоисточно од Вишеграда, Бујак близу ушћа Лима и успјешно одбијају непријатеља. Код Курјачице према Лозници непријатељ је подигао понтонски мост, утврђује се на објема обалама Дрине и прикупља се западно од жељезничке пруге

Шабац—Лозница. Наше трупе према Лозници држе лозничке положаје.

Париз, 4. августа. Према вијестима листова аустријске флота, састављена из 13 оклопњака и крстарица и 160 торпедњака упутила се јуче Отрантском каналу вјероватно у сусрет „Гебену“ и „Бреслави“, који су виђени у Јејејском Мору. Мисли се да су ове двије лађе гоњене од француске и енглеске ескадре, и да ће се насигурно срести са аустријском флотом.

Беч, 4. августа. Мобилизација турске марине врши се са највећом ужурбаношћу.

Петроград, 4. августа. Руска војска од пет стотина хиљада људи и седам стотина топова концентрише се на њемачкој граници.

Лисабон, 4. августа. Три португалске дивизије мобилисане су саобразно уговору о савезу са Енглеском.

Париз, 4. августа. Јапан није објавио неутралност због свога уговора с Енглеском.

Париз, 4. августа. Листови објављују пријеглед поморских снага у Средоземном Мору. Аустро-Угарска 4 оклопњаке у првome реду и резерву; Њемачка „Гебен“ и „Бреславу“; Енглеска 4 борбене крстарице и неколико лаких крстарица; Француска прву ескадру од оклопњака, другу ескадру од 5 оклопњака и у резерви 3 оклопњаке и 6 оклопљених крстарица.

Париз, 4. августа. Члан француске академије Пијер Лоти у свом чланку у париском „Фигару“ изјавио је да су у рату противу Турака Срби били најчовјечнији и похвалио је српски народ, који се данас бори противу непријатеља, неодступајући пред опасношћу да заштити Биоград насељен дјецом и женама. Г. Веснић, посланик Србије у Паризу, упутио му је писмо, изјављујући да је српски народ много трпио од неправедних оптужба чињених противу његове војничке части. Оптужбе су потицале са бечког Балпаца, али данас истина избија на видјело и он искрено благодари Лотију који свој племенити гест неће зажалити.

Париз, 4. августа. Потврђује се вијест да су Нијемци, напустивши Милуз, повукли се и у повлачењу палећи многе зграде и магацине и мучећи и застрашавајући Елзашане којима су пријетили стријељањем.

Петроград, 5. августа. Предсједник петроградске општине изјавио је да општина узима под своју заштиту породице њемачких и аустријских поданика, који су задржани као ратни заробљеници. Предсједник општине вели, да *Русија ратује против непријатељских војска, а не против жена и дјеце.*

Петроград, 4. августа. Утврђено је да француска артиљерија знатно надмашава њемачку. Белгијски Краљ одбио је као увреду приједлог Њемачке да Белгија прекине борбу с обећањем територијалнога повећања. *Нијемци убијају белгијске рањенике и мирне грађане.* Белгијанци су потпуно потукли Нијемце код Галена. Тешка утврђења спрјечавају Нијемцима пријелаз преко ријеке Мезе. На ријечи Отену Французи су заробили девет официра, хиљаду редова, неколико топова и митраљеза њемачких. Руси су ушли у Галицију и заузели град Сокал.

Молебствије у Скадру. У недјељу 27. јула у скадарској српској цркви Св. Александра Невског служено је свечано молебствије за побједу савезничког оружја. Молебствије је служио В.-Пречасни Архимандрит Виктор. Присуствовали су царско-руски в. консул г. Ђ. Феркмин са госпођом, краљевско црногорски конзул г. А. Мартиновић, француски командант г. Ру са госпођом, неколико француских официра и мноштво народа. Овај свечани чин врло је пријатно утицао на све присутне, особито на Французе.